

ČE DRŽAVNEGA SVETA NE BI IMELI, BI MORALI SEDAJ RAZMIŠLJATI O NJEGOVI USTANOVITVI

Mag. Blaž Kavčič, predsednik

V prvem letu delovanja sedanjega sklica Državnega sveta sem se mogel in moral prepričati o umestnosti obstoja in kakovosti delovanja drugega doma slovenskega parlamentarnega sistema. S prepričanjem sem v naslovu zapisal, da bi morali o ustanovitvi drugega doma razmišljati sedaj, če ga ne bi bili koncipirali že pred dvajsetimi leti v okviru "pisateljske ustave" in ga uresničili s konstituiranjem leta 1992. Eden od argumentov je prav svež - hrvaški primer sprejema Zakona o golfu. Hrvati so pred leti ukinili svoj drugi (županijski) dom. Zakon o golfu po ocenah mnogih hrvaških politikov eklatantno krši pravice državljanov in lokalnih skupnosti in omogoča klientelistično bogatenje na račun javnega interesa. Utegnejo biti prizadeti tudi interesi okrog 200 slovenskih državljanov. Prepričan sem, da nekdanji hrvaški drugi dom ne bi dopuščal sprejema takšnega zakona.

Koncept slovenskega Državnega sveta je skladen tudi s stališča možnosti soočanja s posledicami globalne gospodarske krize. Vzroki te krize namreč niso v cikličnih nihanjih na finančnih trgih, ampak gre za odraz desetletja rastoče krize vrednot človeške družbe, na osebni, nacionalni in na globalni ravni. Propadanje okolja, zapiranje delovnih mest, slabe življenjske razmere, množični umori, samomorji, terorizem in protiteroristični terorizem, propadanje nacionalnih gospodarstev - to so fenomeni, ki izvirajo iz manipuliranja, ki si ga lahko privoščijo multinacionalke in družbene elite. V krizo je prišel sistem parlamentarne demokracije in kapitalistični gospodarski koncept. Osebnostno vidim rešitve nadaljnega razvoja še vedno v okvirih parlamentarne demokracije in tržnega gospodarstva, a potrebne so vsebinske spremembe. Potrebujemo novo družbeno gospodarsko paradigmo. Temeljne značilnosti te paradigme morajo počivati na smotrih ustvarjanja boljših in bolj motiviranih pogojev za življenje in delo širšega kroga ljudi ter širšega kroga nacionalnih gospodarstev. Partitokracija, pretirana, neomejevana moč političnih strank, je ena od pasti razvoja sodobne demokratične družbe. Koncept Državnega sveta, ki ga tvorijo zastopniki družbenih struktur, je ena izmed poti za uveljavljanje novih vrednot v politično realnost. Pri tem se ne strinjam z zahtevo, da bi morali državni svetniki biti strankarsko "brezmadežni". Realno in koristno je, da imajo mnogi državni svetniki strankarske povezave ali funkcije. Bistveno je,

da je Državni svet zamišljen tako, da nobena politična stranka v njem ne more imeti kontrole. Bistveno je, da v Državnem svetu ni koalicije in opozicije.

Z uveljavljanjem vloge Državnega sveta pa imamo težave. Le-te ne izvirajo iz pomanjkljive opredeljenosti v Ustavi. Drži sicer, da je prisotna določena podnormiranost, a situacija je pravno dovolj jasna, da bi lahko bilo delovanje Državnega sveta neovirano in učinkovito. Težave izvirajo iz zavestnega ali nezavednega mešanja povsem legitimnega razmišljanja o potrebnih in možnih spremembah slovenskega parlamentarnega sistema z nujnostjo spoštovanja do sedaj in še vedno veljavne ustavne in zakonske ureditve. Tako je v prejšnjem mandatu Državnega zbora prišlo do deprofesionalizacije funkcije predsednika na osnovi vizije in želje takrat vodilne parlamentarne stranke po ukinitvi Državnega sveta. Namesto, da bi torej najprej dosegli spremembo ustave in, recimo, dosegli ukinitve Državnega sveta, so si tako stanje kar dovolili projicirati v resničnost. Pri tem jih ni motilo niti eklatantno kršenje Ustave s sprejemom spremembe Zakona o Državnem svetu kar z navadno večino. Vsebinska osnova takega nesprejemljivega in nedostojnega odnosa pa je odklanjanje nepristranske ustavne vloge subjekta kontrole in uravnovešanja.

V letih 2007 in 2008 je Državni svet napravil pomembne korake v smeri uveljavljanja svoje ustavne vloge. Že v prejšnjem sklicu je bil uspešen s predlogom zakonodajnega referenduma o Zavarovalnici Triglav, v tem mandatu so bile bistvene rešitve zakona povzete iz predloga Državnega sveta. Pozitivno je tudi to, da je v obrazložitvi odločbe o referendumski kampanji Ustavno sodišče tudi pojasnilo, da je slovenski parlamentarni sistem dvodomen, prav tako pa je pritrdilo vsebinski zahtevi Državnega sveta in naložila Državnemu zboru, da zakonito obvezo odobritev sredstev Državnemu svetu za potrebe kampanj ob zakonodajnih referendumih.

Upam, da bomo v tem mandatu uspešni pri urejanju odnosov med Državnim zborom in Državnim svetom. Na srečanju z novim predsednikom Državnega zbora dr. Pavlom Gantarjem smo se dogovorili, da si bomo obojestransko prizadevali za vzpostavitev evropsko običajnih odnosov med prvim in drugim domom slovenskega parlamentarnega sistema.

IZ VSEBINE:

stran **2**

Ustavno sodišče

Državni svet je drugi dom slovenskega parlamenta
Upravičeni do sredstev za referendumsko kampanijo

Odločilni veto

Študijski programi brez ustrezne kakovosti?

stran **2-3**

Zakonodajni pobudi

Predlog novele Zakona o dohodnini
Za novelo "azbestnega" zakona

stran **4-5**

Razprave

Finančna kriza - pot v recesijo ali izziv gospodarstvu?

Kako gospodarno upravljati z lastniškimi deleži v podjetjih?

stran **6**

Gostujoče mnenje

O perspektivah in stanju slovenske parlamentarne demokracije

stran **7**

Civilna družba

Državni svet za celovito podporo prostovoljstvu

Državni svet je drugi dom slovenskega parlamenta

Potem ko je Državni svet na Ustavno sodišče naslovil pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti, je le to na seji dne 22. oktobra odločilo, da je šesti odstavek 4. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji v neskladju z Ustavo, kolikor se nanaša na Državni svet. Državni svet se tako po spremembi člena v zakonu ne bo mogel več znajti v položaju, ko bo predlagal referendum, vlada pa mu za kampanjo ne bo odobrila proračunskih sredstev, kar se je že zgodilo v primeru referenduma o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic leta 2007.

Ustavni sodniki so zapisali, da je pravica organizirati in voditi referendumsko kampanjo sestavni del ustavno določene pristojnosti Državnega sveta, da zahteva zakonodajni referendum. Bistvenega pomena za izvedbo kampanje je, da so Državnemu svetu zagotovljena primerna proračunska sredstva. V nasprotnem primeru je lahko prizadeto učinkovito izvrševanje njegovih ustavnih nalog, s čimer je kršen 97. člen Ustave, ki določa pristojnosti Državnega sveta. V deseti točki obrazložitve odločbe, je Ustavno sodišče tudi zapisalo, da ima "Državni svet poseben položaj v organizaciji oblasti, Ustava ga uvršča takoj za Državnim zborom. Njegove pristojnosti kažejo, da gre za organ, ki deluje v okviru zakonodajne funkcije. Državni svet ne sprejema zakonov, vendar je celotno njegovo delovanje naravnano na vpliv na delovanje Državnega zbora kot zakonodajnega telesa. S tega vidika lahko govorimo o nepopolni dvodomnosti slovenskega parlamenta, kajti po ustavnopravni teoriji se šteje za dvodomno vsaka ureditev, v kateri delujeta na področju zakonodajne funkcije dva organa, ne glede na to, kakšno razmerje je med njima."

Državni svet za zadržanje izvajanja in spremembo pravilnikov o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanje kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih domovih in v zavodih za usposabljanje ter v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe

Državni svet je na 12. seji 10. decembra sprejel pobudo državnega svetnika Petra Požuna in na Ministrstvo za pravosodje ter na Ministrstvo za zdravje naslovil pobudo za zadržanje izvajanja in spremembo pravilnikov o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanje kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih domovih in v zavodih za usposabljanje ter v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe. Predlagal je, da ministristvi zadržita izvajanje pravilnika do odločitve Ustavnega sodišča oziroma, da ga spremenita, saj po mnenju svetnikov temelji na neustavnem zakonskem predpisu, diskriminatorno ureja vprašanje zaposlovanja duhovnikov ter določa kriterije, ki bi morali biti določeni v Zakonu o verski svobodi.

Državni svetniki za pripravo strategije o zmanjšanju nasilja

Svetniki obsodili napad na dr. Andreja Rusa

Državni svetniki so na pobudo Petra Požuna na Ministrstvo za notranje zadeve in Generalno policijsko upravo naslovili pobudo, s katero so obsodili fizični napad na državnega svetnika dr. Andreja Rusa. Od ministristva in policije pričakujejo, da bosta storili vse, kar je v njuni pristojnosti in moči in primer čimprej razrešili. Državni svet pričakuje tudi, da bo ministristvo pripravilo strategijo zmanjševanja stopnje nasilja, konfliktnosti in kriminalitete v slovenski družbi, posebej v pogojih gospodarske in finančne krize, ko se ti problemi še zaostrojujejo.

Študijski programi brez ustreznosti kakovosti?

Odločilni veto za novelo Zakona o visokem šolstvu

Državni svet je na peti izredni seji 5. junija s 16 glasovi »za«, 12 glasovi »proti« ter tremi vzdržanimi sprejel odločilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu. Državni zbor je o noveli 22. junija ponovno odločal in jo z 52 glasovi "za" in 11 "proti" sprejel.

Za veto so se svetniki odločili na predlog prvopodpisanega Draga Žure. Pod predlog so se podpisali še dr. Jože Mencinger, dr. Zoltan Jan, Matej Arčon, dr. Janvit Golob, Anton Peršak, Branimir Štrukelj, Drago Ščernjavič in Toni Dragar.

V razpravi so prevladala stališča, da zakon odpira celo vrsto novih vprašanj, ki lahko posledično močno vplivajo na slovenski visokošolski prostor. Dr. Jože Mencinger je v noveli zakona razbral "kup nesmislov" kot na primer določbo, da je mednarodna zveza univerz univerza po tem zakonu, ne glede na izpolnjevanje pogojev za ustanovitev univerze. "Ne razumem, zakaj bi se odrekli temu, da bi svet, država, regulirala organizacijo visokošolskega prostora," je menil Branimir Štrukelj. Dr. Janvit Golob pa je poudaril, da je univerza prvenstveno vezana na pojem kakovosti in tradicije. Po mnenju predlagateljev je nedorečen tudi status Sveta za visoko šolstvo, spremembe pa tudi ne rešujejo problematike oškodovanih študentov, ki je nastala kot posledica spremembe zakonodaje v letu 2006.

V nasprotju z argumenti večine svetnikov je podporo projektu izrazil Rastislav Reven, ki je univerzo uvrstil med tiste dejavnosti, ki bodo v prihodnosti prinašale višjo dodano vrednost.

Predlog novele Zakona o dohodnini

Nujna systemska ureditev področja obdavčitve plačil za ukrepe kmetijske politike

Državni svetniki so na osmi redni seji 11. junija določili besedilo predloga novele Zakona o dohodnini in ga poslali Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po skrajšanem postopku. S predlagano novelo želijo systemsko urediti področje obdavčevanja plačil za ukrepe kmetijske politike, kolikor je to v domeni dohodninske zakonodaje.

Z izvetjem pavšalno pripisanih subvencij iz obdavčitve v prehodnem obdobju želi Državni svet odpraviti dodatne nepravilnosti, ki izvirajo iz veljavnega sistema ugotavljanja katastrskega dohodka. Ta namreč ne odraža dejanskega stanja v naravi, prav tako ne aktualnega ekonomskega stanja v kmetijstvu. Predlog zakona po mnenju svetnikov odpravlja nepošteno in nepravilno obdavčitev kmetijskih zavezancev. Glavno načelo zakona pri tem je, zagotoviti pravičnejši način obdavčitve kmetijske dejavnosti v obdobju do uveljavitve novega sistema ugotavljanja katastrskega dohodka. Predlog zakona poleg tega ponovno uvaja možnost uveljavljanja investicijske olajšave in možnost znižanja katastrskega dohodka zaradi naravnih nesreč. Določbi podbujata prestrukturiranje kmetij in zmanjšujeta davčno breme investitorjem ter zavezancem, ki so utrpeli škodo, kar je v obdobju podnebni sprememb vse pogostejši pojav.

Državni svet potrdil novelo azbestnega zakona

Razširitev kroga upravičencev za odškodnine

Državni svet je na deseti redni seji 8. oktobra podprl predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravljanju posledic dela z azbestom, ki sta ga vložila svetnika Matej Arčon in dr. Andrej Rus, na dnevnem redu Državnega zbora naj bi bil že v začetku leta 2009.

Pred dvema letoma sprejet Zakon o odpravljanju posledic dela z azbestom je doživel že več poskusov sprememb, a brez uspeha. Zavrjeni so bili tudi predlogi, da bi razširili krog upravičencev na tiste, ki so zboleli zaradi izpostavljenosti azbestu v okolju in ne le na delovnem mestu. Predlog novele zakona razširja krog upravičencev do ustrezne odškodnine. Glavni cilji predloga novele zakona so dopolnitev obstoječega zakona tudi z okoljskimi in ne le poklicnimi vidiki azbestnih bolezni, zagotovitev enakopravne obravnave vseh obolelih zaradi izpostavljenosti azbestu, vzpostavitev in vodenje registra obolelih oseb, vzpostavitev ustrežnejšega in učinkovitejšega sistema zagotavljanja njihove zdravstvene in socialne varnosti. Predlog je podprlo 27 državnih svetnikov.

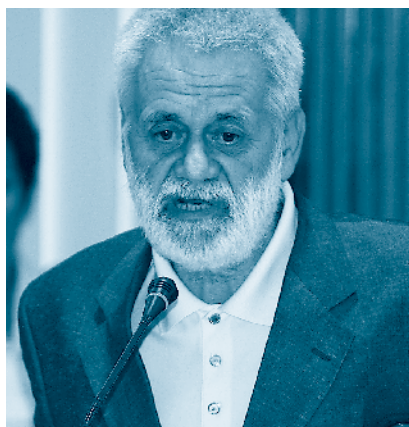
Predlog skupine državnih svetnikov o nujnosti odločilnega veta na novelo Zakona o zdravniški službi ni prepričal večine svetnikov

Novela Zakona o zdravniški službi, ki jo je Državni zbor sprejel 30. maja in se nanaša na položaj zdravnikov, bi po mnenju skupine državnih svetnikov zahtevala ponovno odločanje v Državnem zboru, ker je "v neskladju z Zakonom o delovnih razmerjih in Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju". Vendarle se večina za odločilni veto ni odločila.

Državni svetnik Drago Ščernjavič je kot prvopodpisani pod predlog, sopodpisali pa so ga še Branimir Štrukelj, dr. Zoltan Jan, Drago Žura, mag. Dušan Semolič, Lidija Jerkič, Rudi Cipot in Marijan Klemenc menil, da novela zakona "ruši skupne temelje sistema plač v javnem sektorju". Skupina svetnikov je izrazila prepričanje, da se z novelo razveljavljajo "načela enakega plačila za delo na primerljivih delovnih mestih, nazivih in funkcijah ter onemogoča preglednost sistema plač in destimulira plače v javnem sektorju". Menili so tudi, da je uvedba podjemnih pogodb neposredna zaušnica delovanju novega plačnega sistema, ki služi nepreglednemu zaslužkarstvu zdravnikov brez kakršnega koli vpogleda v dejanske rezultate njihovega dela.

Državni svet brez odločilnega veta na Zakon o odvetniški tarifi

Zakon izboljšuje pogoje strank v postopku

Državni svet na šesti izredni seji 24. junija ni izglasoval odločilnega veta na Zakon o odvetniški tarifi. Predlog je vložila skupina osmih svetnikov s prvopodpisanim Mihaelom Jencičem.

Predlagatelji odločilnega veta so zakonu očitati predvsem, da brez razumne potrebe po zaščiti javnega interesa posega v avtonomijo in samostojnost odvetniškega poklica kot ustavno

zagotovljeno vrednoto v javnem interesu in da zakon z neuravnoteženim in navideznim nižanjem cen za opravljeno odvetniško storitev zasleduje le politične cilje. Večina državnih svetnikov je, nasprotno, menila, da zakon vendarle izboljšuje pogoje strank v postopku, ker omogoča informiranje o ceni postopka in posamezni procesni tarifi. Strinjali so se tudi, da zakon omogoča poseben pismeni dogovor med stranko in odvetnikom, ter spodbuja k racionalnejšim začetkom in hitrejšemu končanju sodnih postopkov. Državni svet je sicer na četrti izredni seji 29. aprila letos iz istih razlogov že sprejel veto na novelo Zakona o odvetništvu, ki je tudi podlaga za določanje odvetniških tarif z zakonom. Državni zbor je novelo Zakona o odvetništvu ponovno potrdil na majskem zasedanju.

Zahteva za vnovično presojo ocene ustavnosti novele Zakona o Državnem svetu

Ustavno sodišče je 13. novembra zavrnilo predlog Državnega sveta naj do končne odločitve zadrži izvajanje določb Zakona o dopolnitvah Zakona o Državnem svetu, ki se nanašajo na funkcijo predsednika Državnega sveta, hkrati pa je tudi sklenilo, da bo zadevo obravnavalo prednostno.

Ustavno sodišče se je namreč že izreklo, da sta člena, ki to določata, protiustavna. Odločba Ustavnega sodišča je bila objavljena jeseni leta 2007, neskladje pa bi Državni zbor moral odpraviti do 16. aprila 2008, vendar tega ni storil. Za ponovno presojo ocene ustavnosti se je Državni svet odločil, ker je že dvakrat zamaš poizkušal stanje spremeniti s spremembo zakona. Svetniki so zato predlagali, naj Ustavno sodišče začasno zadrži prepoved poklicnega opravljanja funkcije predsednika Državnega sveta. Po mnenju pobudnika zahteve Darka Frasa, takšno stanje izredno otežuje izvajanje zakonskih nalog in organizacijo dela Državnega sveta. Svet je pobudo sprejel le z enim glasom "proti". Svetniki so tudi opozorili, da je predsednik Državnega sveta v novem plačnem sistemu umeščen v 64 razred, sedanjí Zakon o Državnem svetu pa mu profesionalno opravljanje funkcije prepušča.

Državni svet za ustavno presojo Zakona o zasebnem varovanju

Bistvena težava kršitev načela sorazmernosti

Državni svet je na enajsti redni seji dne 19. novembra z veliko večino glasov sprejel sklep, da na Ustavno sodišče vložijo pobudo za presojo ustavnosti nekaterih določb Zakona o zasebnem varovanju. Pobudo so državni svetniki vložili na predlog predsednika Zbornice za razvoj slovenskega zasebnega varovanja.

Zakon o zasebnem varovanju je tako že drugič vložil v presojo Ustavnemu sodišču. Poleg členov, o katerih je Ustavno sodišče že odločilo in Državnemu zboru naložilo šestmesečni rok, da jih popravi, so v ustavno presojo odšli še člani, za katere v Zbornici za zasebno varovanje trdijo, da so v neskladju z Ustavo. Pritrdil pa jim je tudi Inštitut za javno upravo. Med očitki je predsednik zbornice Ingo Paš izpostavil predvsem formalizem pri izrekanju ukrepov, na primer pri odvzemu licence, kar pomeni kršitev načela sorazmernosti in enakosti pred zakonom. Pri tem pa je izrazil še prepričanje, da je "zakon izrazito podnormiran". Trenutne določbe zakona po njegovem onemogočajo normalno poslovanje družb.

Predlog so pred tem obravnavali člani Komisije za državno ureditev, ki so na seji 4. novembra s sedmimi glasovi "za" in enim "proti" izglasovali pobudo. Svetnike je med drugim zanimalo, kakaj je zbornica prošnja za ustavno presojo naslovlila na Državni svet. Po besedah Paša je razlog v tem, da je Državni svet, ki je v prejšnji sestavi z vetom že zavrnil novelo zakona, že dobro seznanjen s problematiko. Hkrati pa pobuda Državnega sveta pomeni tudi obvezo Ustavnemu sodišču, da o tej zadevi razpravlja, ne pa, da od zadeve odstopi čes, da ni izkazan pravni interes, kar pa je pri nekaterih svetnikih sprožilo pomisleke. Milan Ozimič se je na primer vprašal, ali je na tak način sploh produktivno reševati vsebino in kvaliteto zakona.

Svetniki so menili, da je zagotavljanje splošne varnosti dolžnost države, ki zaradi javnega interesa regulira izvajanje gospodarskih dejavnosti. Glede na dogodke v zadnjih letih, pri katerih je ob izvajanju dejavnosti zasebnega varovanja prišlo do kršitev človekovih pravic, je zakonodajalec spremenil pogoje za izvajanje te dejavnosti. Ob tem se po mnenju svetnikov postavlja vprašanje, ali je rešitev samo v normiranosti. Področje splošne varnosti zahteva zagotavljanje številnih vzporednih aktivnosti.

Iz dela komisij v drugi polovici leta 2008

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je obravnavala predlog Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za obdobje do leta 2015 ter predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zunanjih zadevah in jih podprla. Seznanila se je s poročilom o predsedovanju Slovenije Svetu Evropski uniji ter sprejela sklepe Evropskega sveta. Komisija je podala mnenje k Predlogu deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju julij 2008 - december 2009 ter predlog Direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je obravnavala predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi in ga ni podprla, podprla pa je predlog Zakona o duševnem zdravju, predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o investicijah v javne zdravstvene zavode in predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, spremembe in dopolnitve Pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in spremembe in dopolnitve pravil Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je zavrnila predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo, podprla pa je predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o rudarstvu, predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona, predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, predlog Zakona o spremembah Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, ter podprla tudi pobudo za sprejem predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini. Komisija je obravnavala letno poročilo Banke Slovenije z letnim obračunom in njen finančni načrt za leto 2008, poročilo o stanju na trgu finančnih instrumentov in letna poročila o delu Agencije za trg vrednostnih papirjev, Računskega sodišča ter Komisije za preprečevanje korup-

V Državnem svetu o vzrokih gospodarske krize

Potrebna je nova družbeno - gospodarska paradigma

Državni svet se je med prvimi odzval na aktualna finančna in gospodarska dogajanja in o njih sprejel ocene, stališča in sklepe. Številni gospodarstveniki in finančniki, ki so sodelovali na posvetu o gospodarski krizi, so bili enotnega mnenja, da smo soočeni s krizo, za katero ni mogoče napovedati vseh družbenih posledic.

Neskladja so lahko pozitiven razvojni dejavnik, ker pa je dogajanje globalno in kompleksno, tudi svetovni odločevalci niso enotni glede vzrokov in smeri ukrepanja. Vsekakor je potrebna nova družbeno gospodarska paradigma, ki bo podlaga za programe oživljanja gospodarstva. "Razmere so zapletene. Če bomo iskali prave rešitve, lahko Slovenija iz recesije pride tudi močnejša", je menil dr. Matej Lahovnik, pri čemer je opozoril na dilemo, ali se bomo odločili samo za ukrepe, ki jih bodo deležni vsi v enaki meri, ali pa ne bi vendarle bilo treba na prihajajoče razmere odgovarjati tudi s sprejemanjem ukrepov glede dogajanja v posameznih panogah gospodarstva in v luči njihovega razvoja. Razbremenitev gospodarstva je med ukrepi, ki jih lahko sprejme Slovenija v odzivu na sedanje razmere, na prvem mestu. Poudaril je pomen aktivne politike zaposlovanja, pospeševanja gospodarske rasti z različnimi infrastrukturnimi projekti, ki bi jih država lahko financirala s sredstvi zmanjšanega deleža izdatkov za obrambo. Ob tem je bil kritičen tudi do plačne reforme v javnem sektorju, saj je po njegovih podatkih vlada porabila dodatne pol milijarde evrov za plače v javnem sektorju zato, da so sedaj vsi nezadovoljni. Število zaposlenih bo, po besedah državnega svetnika in predsednika Združenja delodajalcev Slovenije Boruta Meha, treba zmanjševati predvsem v delovno intenzivnih in izvozno usmerjenih panogah. Treba je uvesti načelo varne prožnosti, ki omogoča lažje povečevanje in zmanjševanje števila zaposlenih, gospodarstvu pa zagotoviti dostop do posojil z nižjimi obrestnimi merami. Svetovna kriza je po njegovem mnenju priložnost za sprejetje novega socialnega sporazuma v Sloveniji. Dr. Mencinger pa je opozoril, da mora država med zdajšnjo krizo poskušati reševati vsako podjetje. "Socialni stroški propada podjetja so najbrž veliko višji, kot pa bi bila državna pomoč", je menil dr. Mencinger in dodal, da morajo tudi lastniki podjetij izkazati svojo odgovornost do družbe, v kateri živijo.

Državni svet je ocenil, da so bile prve napovedi vlade o načinih poseganja v gospodarstvo nezadovoljive in oblikoval stališča o nadaljnjem ukrepanju in pri tem med drugim posebej izpostavil naslednje usmeritve:

- preusmeritev gradbeništva iz stanovanjske gradnje v izgradnjo infrastrukture (predvsem železniške) in pri tem oblikovati mednarodna investicijska, izvedbena in operativna zavezništva;
- investiranje v razvoj in raziskave, pod pogojem povsem jasnih poslovnih načrtov;
- prioriteta skrb za likvidnost poslovnih subjek-

tov; bančni sistem bi moral dobiti konkretno spodbudo v smeri financiranja poslovnega procesa podjetij, kjer je osnovni problem podaljševanje plačilnih rokov za sicer še vedno perspektivne prodajne programe;

- podpora industriji sestavnih delov za avtomobilsko industrijo; tu velja podpreti ukrepe EU, a zahtevati njihovo usklajenost;
- spodbuditi razvoj, proizvodnjo in uporabo proizvodov in sistemov s področja ekologije in obnovljivih virov energije, s posebnim poudarkom na oblikovanju nacionalnega lesnega programa;
- pri državnih dokapitalizacijah v manj donosne delovno intenzivne proizvodnje uporabiti celovitejši "cost-benefit" pristop;
- redefinirati kmetijsko politiko v smeri spodbujanja sonaravnega kmetijstva in povečevanja uporabe bližje pridelanih pridelkov in bližje proizvedenih prehrabnih izdelkov;
- preusmeritev na domačo energente;
- preusmeritev na domačo pridelavo in predelavo hrane;
- kompenziranje dodatnih proračunskih obremenitev in izdatkov na podlagi zmanjševanja vojaškega proračuna in/ali reprogramiranja nabav uvožene vojaške opreme ter varčevanje pri manj potrebnih proračunskih izdatkih; izpad prihodkov zaradi zmanjšanih prispevkov nadomestiti s trošarinami pri dobrinah z nizko cenovno elastičnostjo povpraševanja; znižanje prispevnih stopenj naj bo formalna bodoča "potencialna" terjatev do podjetij.

Državni svet za tretjo razvojno os

Tretja razvojna os je pomembna za policentrični razvoj Slovenije, zato mora vlada zagotoviti sredstva za njeno izgradnjo, so se strinjali državni svetniki na 12. redni seji v Semiču 10. decembra.

Bela krajina spada med gospodarsko in prometno manj razvita področja. Žal njen razvoj v veliki meri krojijo slabe prometne povezave s preostalo Slovenijo. Zato ni naključje, da so se belokranjske občine poenotile glede trase 3. razvojne osi in pričakujejo aktivnosti države v smeri čim hitrejše realizacije zastavljenih načrtov. Belokranjski svetnik Jože Mihelčič je vladi in pristojnim ministrstvom postavil vprašanje glede trase tretje razvojne osi. Zanimalo ga je, kdaj bo umeščena v prostor, kako hitri bodo nadaljnji postopki pri gradnji ter ali bo država podprla način gradnje, po katerem bodo imela prednost območja, na katerih bo zaradi poenotenja stališč občin mogoče hitrejšo napredovanje.

Kako gospodarno upravljati z lastniškimi deleži države v podjetjih?

Privatizacija ni enostaven in lahek proces

Po osemnajstih letih samostojnosti ostaja nerešeno vprašanje gospodarjenja z državnimi deleži v gospodarstvu. Državni svet je na 12. seji 10. decembra sprejel sklepe v zvezi z gospodarnim upravljanjem z lastniškimi deleži podjetij v državni lasti. Sklepi so bili pripravljani na podlagi soočenja različnih pogledov strokovnjakov na posvetu v začetku julija.

V Državnem svetu je prevladalo stališče, da je upravičena dolgoročna prisotnost državne lastnine v tistih gospodarskih subjektih, pri katerih odprodaja deleža ni gospodarsko smiselna ali ni skladna z nacionalnimi interesi. Državni svet vidi močno povezanost med modelom gospodarjenja z državnimi deleži v gospodarstvu in soočanjem z gospodarsko krizo in podpira namero vlade, da uredi posege v gospodarstvo na pregleden in strokoven način z redefiniranjem vloge SID banke, obenem pa opozarja, da so gospodarska, finančna, socialna in okoljska politika med sabo tesno povezane.

Število podjetij z državno lastnino se povečuje

Nekatere države Evropske unije imajo v lasti okoli 5 odstotkov vrednosti domačih podjetij, medtem ko je v Sloveniji ta delež bistveno višji in znaša 23 odstotkov. Država s tem še vedno nadzira večino večjih slovenskih podjetij. Število podjetij z državno lastnino, še posebej državnih skladov, se tudi v drugod po svetu povečuje. Med desetimi največjimi svetovnimi podjetji po tržni kapitalizaciji, jih je bilo leta 2007 kar pet v državni lasti. V program prodaje finančnega premoženja so vključene vse kapitalske naložbe, ki so primerne za prodajo. Kjer gre za strateški interes, pa država tudi po privatizaciji ohranja odločujoč vpliv. Pri vprašanju primerne deleža tujega lastništva pa se je treba zavedati, da prodaje domačih podjetij pomenijo tudi odlivanje dobička iz države. Medtem ko so strokovne priprave in postopki relativno enostavni, so politični procesi, ki tečejo vzporedno, kompleksni in negotovi.

Vloga države v izvajanju lastniške funkcije

Pomembna naloga države pri izvajanju lastniške funkcije je v tem, da se izogne nepotrebnemu političnemu vpletanju v upravljanje podjetij, ter da zagotovi enake pogoje konkurence in delovanja na trgih. Država naj bi izvajala lastniško funkcijo v skladu z javno razkrito lastniško politiko. Upravljanje državnega lastništva na profesionalen in odgovoren način vodi do bolj zdrave, konkurenčne in transparentne družbe. Zato je po mnenju državnih svetnikov eno ključnih vprašanj, kdo bi

bil danes v Sloveniji dober profesionalni upravljevec državnega premoženja. Bistveni pogoj za to je nekonfliktnost interesov z drugimi gospodarskimi družbami kakor tudi s politično in državno upravno strukturo. Za tako vlogo bi bila primerna pred kratkim oblikovana Slovenska izvozna in razvojna banka, ki ima na področju upravljanja premoženja za državo že izkušnje.

Odgovornost države

Po mnenju svetnikov bi se morala spremeniti vloga KAD-a in SOD-a. Če se pristane na tezo, da KAD ostane portfeljski upravljavec premoženja, kot tipično profesionalna finančna institucija, pa se lastništvo tega dela državnega premoženja prenese na ZPIZ. Ob tem se imenuje nadzorni svet, v katerem so predstavniki države, centralne banke in ZPIZ-a. Premoženje oz. doseženi donosi ne postanejo del splošne bilance ampak kapitalski del bilance ZPIZ-a, kar pomeni, da ne more priti do neposrednega pretakanja teh donosov v pokojnine oz. v tekočo porabo ZPIZ-a. S tem bi vrnil nekaj tistega, kar je bilo prej družbeno nazaj v prvotno funkcijo, tako da bi ta kapital dobil neko družbeno vrednost.

Na področju gospodarske infrastrukture in finančnega sistema je težko najti državo, ki bi ta sistema razprodala ali opustila. Zato je pomembno, da se v nekaterih finančnih institucijah kontrolni deleži obdržijo, pri čemer ni nujno, da država svojo udeležbo izvaja aktivno. Energetika, ali vsaj nekateri njeni deli, je tipičen primer, kjer je nujno, da ostane pod kontrolo države; prav tako to velja za nekatere segmente prometne infrastrukture, kjer bo Slovenija morala v prihodnosti sprejeti nekaj strateških in dolgoročnih odločitev.

cije, Rudnika živega srebra Idrija v zapiranju ter Rudnika Zagorje v zapiranju. Obravnavala je še zaključke posvetov "Finančna kriza- pot v recesijo ali izziv za novo gospodarsko ureditev", ter "Kako gospodarno upravljati z lastniškimi deleži države v podjetjih?" Obravnavala je še pobudo za reševanje problematike nekontroliranega igranja in jo podprla.

Komisija za državno ureditev je obravnavala skupno letno poročilo o delu državnih tožilstev, poročilo informacijskega pooblaščenca ter poročilo varuha človekovih pravic. Zavrnila je pobudo za veto na Zakon o odvetniški tarifi, podprla pa predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji ter predlog zahteve za ponovno presojo ocene ustavnosti Zakona o dopolnitvah Zakona o Državnem svetu. Obravnavala je prošnjo za vložitev zahteve za presojo ustavnosti posameznih določb Zakona o zasebnem varovanju ter podprla predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o Vladi ter predlog Zakona o spremembi Zakona o poslancih.

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je podprla predlog za odločilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu, obravnavala pobudo za ustanovitev posebnega sklada za odkup in obdelavo rokopisov oz. arhivov slovenskih ustvarjalcev ter se seznanila z informacijo o aktualnem položaju slovenske manjšine v Italiji. Obravnavala je tudi letno poročilo varuha človekovih pravic ter zaključke s posveta "Zaščita avtorskih pravic pisateljev, prevajalcev, lektorjev in drugih ustvarjalcev na področju leposlovja in humanistike".

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je podprla pobudo za izgradnjo veletržnice v Ljubljani, seznanila se je s strategijo prilagajanja slovenskega kmetijstva in gozdarstva podnebnim spremembam in jo prav tako podprla ter obravnavala poročilo nadzornega odbora Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2007.

Razvojne priložnosti Krasa

Državni svet je na 9. redni seji 2. julija obravnaval zaključke s posveta o ohranitvi kraške krajine kot razvojne priložnosti Krasa, ki je v Državnem svetu potekal sredi junija. Sklepna misel posveta je bila, da je lahko neokrnjeno naravno okolje za na Krasu živeče prebivalstvo velika razvojna priložnost in možnost za bistveno zvišanje kvalitete življenja, če bi za to seveda obstajale primerne vzpodbude.

V zaključkih je med drugim poudarjeno, da bi morali na ravni države in sodelovanju z lokalnimi skupnostmi ukrepati in zavarovati Kras kot naravno vrednoto in kulturno krajino. Če se bodo v prihodnosti na Krasu res uresničili velikopotezni projekti obsežnih novih pozidav v obliki satelitskih zaselkov ob kraških vaseh, to nikakor ne bo imelo sinergičnih učinkov na lokalni razvoj. Za Državni svet kot zastopnika nosilcev socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov, je izjemno pomembno vprašanje, kaj pomeni neokrnjena kraška krajina za razvoj lokalnih skupnosti in njenih prebivalcev.

Nova publikacija Državnega sveta

Novembra je izšel zbornik z naslovom *Ohranitev kraške krajine kot razvojna priložnost Krasa*, v katerem so zbrani referati in razprave s posveta v Državnem svetu Republike Slovenije. V zborniku so objavljeni prispevki mag. Božidarja Flajšmana, mag. Blaža Kavčiča, dr. Ljuba Laha, dr. Jožeta Pirjevca, dr. Stanislava Renčelja, dr. Darija Krajčiča in Marjete Nose Marolt, Albina Debevca, dr. Marina Kokorovca ter dr. Antona Prosenca ter sklepi Državnega sveta Republike Slovenije v zvezi z obravnavano tematiko.

Državni svet meni, da je potrebna enotna strategija posegov v prostor, ki bi služila kot vodilo za konkretne prostorske odločitve vseh občin na območju Krasa. Veliki posegi v krajino s strani le ene občine bi imeli trajne škodljive posledice za celotno podobo Krasa. Zato Državni svet predlaga, da bi vse kraške občine na področju urejanja prostora izdelale skupno strategijo posegov v kraško krajino, ki bi sledila začrtanim ciljem v skupnem razvojnem programu regije. Ob tem je Državni svet pozival Ministrstvo za okolje in prostor, da vzpostavi ustrezen projekt, ki bo pripeljal do tega dokumenta.

Izvori slovenske ustave

Dvajset let po "pisateljski ustavi"

Letos mineva 20 let od nastanka tako imenovane "pisateljske ustave", ki je bila eden izmed temeljev poznejše ustave. Ob obletnici so 20. novembra v Državnem svetu ugledni slovenski intelektualci z različnih vidikov primerjali današnje ustavne rešitve s tistimi, ki so jih pred dvema desetletjema predlagali pisatelji.

Na posvetu so s prispevki sodelovali dr. Tine Hribar (Dvajset let slovenske ustavnosti), dr. Dean Komel (Ustava in ustavni položaj), državni svetnik Anton Peršak (Pisateljska ustava kot predmet pogledov), prof. dr. Miro Cerar (Pisateljska ustava in prevrednotenje ustavnopravnih vrednot), dr. Marijan Pavčnik (Materia Constitutionsglose ob "pisateljski ustavi"), dr. Ivan Svetlik (Izvori slovenske ustave), dr. Veljko Rus (Simbioza med delom in lastništvom) in državni svetnik dr. Jože Mencinger (Lastniki podjetij ali lastniki premoženja).

Kot je poudaril predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič, so le v redko kateri državi pisatelji igrali tako pomembno vlogo pri ustvarjanju suverene države kot v Sloveniji, ki so leta 1988 v okviru Društva slovenskih pisateljev pripravili teze za Ustavo Republike Slovenije oziroma tako imenovano "pisateljsko ustavo". Prispevek pisateljev se je pričel že s pripravami na 57. številko Nove revije leta 1986 in z njenim izidom leta 1987. Vsebinsko pisateljske ustave se odraža tudi v osamosvojitvenih dokumentih, ki so sledili, in sicer v Majniški deklaraciji iz aprila 1989, v Ustavi Republike Slovenije, ki je bila sprejeta leta 1991, ter v drugih pomembnih osamosvojitvenih dokumentih.

Gostujoče mnenje

Dr. France Bučar o stanju in perspektivah parlamentarne demokracije

Ostanju in perspektivah slovenske parlamentarne demokracije se je predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič septembra posvetoval z enim izmed ključnih ustvarjalcev slovenske ustave, dr. Francetom Bučarjem. Temeljni vprašanji posvetovanja sta bili vloga in položaj Državnega sveta.

V zakonodajnem postopku ima Državni svet omejeno vlogo, saj lahko daje pripombe, vlaga zakone, vendar o tem odloča Državni zbor. Državni svet se lahko odloči za odločilni veto in to slednje je orožje, ki ga državni svetniki uporabijo najpogosteje. Aktualna razmišljanja zato potekajo v dveh smereh: ali spremeniti pravila tako, da bi lahko Državni svet nasprotoval samo posamezni rešitvi ali pa Državnemu svetu dati polno vlogo drugega parlamentarnega doma.

Dr. Bučar je menil, da bo treba narediti preboj za pravo demokracijo. Po njegovem mnenju je ta za zdaj le v predpisih, oblast pa deluje avtoritarno. Opozoril je, da smo dosegli istost zakonodajne in izvršilne oblasti, izvor tega stanja pa vidi v tem, da je mlada slovenska demokracija prevzela družbo, ki jo je socializem zgradil "na brezmočnem posamezniku". Tako smo bil postavljeni pred paradoks, "da zgradimo demokratično družbo z instrumentarijem totalitarne družbe". Dr. Bučar je zato menil, da je težava slovenske družbe prevlada političnega podsistema kot "dokončnega arbitra". Takšna koncentracija moči pa po njegovem mnenju škodi tudi gospodarskemu podsistemu, kjer bi morala država poskrbeti, da ne prihaja do pravnih in socialnih kršitev. Namesto, da bi izvajala dolžne funkcije nadzora, je država ostala gospodar tega podsistema.

Ker je vsa moč skoncentrirana v političnem podsistemu, prihaja do tako velikega pritiska za osvojitve političnih funkcij, ker se samo preko njih lahko vpliva na spremembe v družbenem življenju. Zato po logiki stvari, po mnenju staroste slovenske demokracije, prihajamo do avtoritarne oblike vodenja družbe, ki pa je sistemska in s tem lastna vsaki vladi. Po oblikovanju parlamenta in vlade naj bi se tako zakonodajna in izvršilna oblast prelila v eno samo, ki pa svojega vrha nima v nobeni izmed prejšnjih dveh, temveč v vodstvu najmočnejše politične stranke. To pa lahko pripelje celo do stanja, v katerem je v nevarnosti sam demokratični sistem. Nobena vlada se zato po Bučarjevih besedah ne more sklicevati na to, da so nekateri izkoristili priložnost. "Čim vlada ugotovi tako stanje, morajo začeti zvoniti vsi alarmni zvonci," je opozoril.

Možnost vidi v vlogi Državnega sveta, za resnični preboj pa so potrebne močne politične osebnosti, ki so to sposobne tudi izpeljati. S tem je tudi zavrnil tezo o nepotrebnosti Državnega sveta.

Državni svet za celovito podporo prostovoljstvu

Za nadaljnji razvoj prostovoljstva je potrebna zakonska podlaga

Ob dnevu prostovoljcev je Državni svet v sodelovanju z Zvezo društvenih organizacij Slovenije pripravil slovesnost, na kateri so bila najzaslužnejšim prostovoljcem podeljena priznanja Državnega sveta. Sodelovanje z društvenimi organizacijami je izrednega pomena, saj je Državni svet v svojem pomembnem delu tudi zastopnik interesov civilne družbe.

Državni svet je na 11. redni seji 19. novembra podprl tudi vprašani državni svetnik Petra Požuna v zvezi s prostovoljstvom. Gre za vprašanja, na kakšen način bo vlada okrepila partnerski dialog s civilno družbo in pristopila k uresničevanju promocije in razvoja prostovoljstva, ter kdaj bo vlada z uresničevanjem ukrepov za izvajanje strategij za doseganje ciljev Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010 pripravila predlog Zakona o prostovoljstvu in na ta način postavila pravni temelj za spodbujanje in razvoj te dejavnosti.

Prizadevanja za sprejem zakonodaje na področju prostovoljstva sicer segajo že v leto 2004, ko je bil pripravljen predlog Zakona o prostovoljnem delu in poslan v nadaljnji postopek usklajevanja. Za nadaljnji razvoj prostovoljstva je potrebna zakonska podlaga.

Državni svetnik Peter Požun je na Forumu Slovenske filantropije - Združenja za promocijo prostovoljstva 5. decembra v Cankarjevem domu dejal, da je "prostovoljstvo eden temeljnih kamnov civilne družbe, saj oživlja najplemenitejša stremeljenja človeštva - prizadevanja za mir, svobodo, priložnost, varnost in pravičnost za vse ljudi".

Nagrajeni najzaslužnejši prostovoljci za leto 2008

ŠTEFAN HARI- RIBIŠKA ZVEZA SLOVENIJE, **FRANČIŠEK GRIL**- ZVEZA ZŠAM, **ERNEST EÖRY**- GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE, **ALEŠ ŽITNIK**- ZVEZA ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO, **DANICA SIMŠIČ**- OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA LJUBLJANA IN ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE LJUBLJANA MOSTE POLJE, **MIRI KRAJŠEK**- ZPMS: DPM TRBOVLJE, **MARKO GORŠIČ**- PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, **JANEZ ALJANČIČ**- OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE, **LEOPOLD TURK**- TURISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE

Podpora Strategiji prilagajanja slovenskega kmetijstva in gozdarstva podnebnim spremembam

Potrebni so konkretni ukrepi

Državni svet je na 11. redni seji 19. novembra podprl Strategijo prilagajanja slovenskega kmetijstva in gozdarstva podnebnim spremembam, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Državni svetniki so menili, da strateški del zajema problematiko celovito, pomembno pa je, kako se bo strategija izvajala v praksi. Za uspešno prilagajanje podnebnim spremembam pa ne bodo potrebni le konkretni ukrepi kmetijske in gozdarske politike temveč tudi sprememba obstoječe zakonodaje.

Strategija prilagajanja kmetijskega sektorja na podnebne spremembe je prvi strateški dokument, ki daje ključne smernice za prilagoditev kmetijstva in gozdarstva podnebnim spremembam. Vlada Republike Slovenije je s sprejemom strategije opredelila tudi finančne posledice. Pri zagotovitvi zadostnih finančnih sredstev in realizaciji akcijskega načrta bo potrebno izhajati iz obstoječih virov in izvesti prestrukturiranje kmetij, pri tem pa upoštevati izvedbo konkretnih načrtov.

Državni svetniki so med drugim predlagali, naj Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano akcijski načrt dopolni s takojšnjimi ukrepi, glede prestrukturiranja pa naj preuči, kje so le-ti potrebni. Državni svet tudi ugotavlja, da je dokument usklajen z Zeleno knjigo, ki jo je sprejela Evropska unija. Glede finančnih sredstev računajo tudi na dodatna sredstva iz I. stebra programa razvoja podeželja. Potrebna bo še odločitev o smiselnih razdelitvi akcijskega načrta in financ na več ali manj centrov. Menili so, da je sistem zavarovanja ključen za povračila škode, glede zaščite trajnih nasadov pa državni svetniki ugotavljajo, da je razpis za protitočne mreže prenizke vrednosti. Do leta 2010 bodo spremljali podatke o obrambi proti toči, hkrati pa so pristopili tudi k celoviti spremembi in pripravi strategije razvoja kmetijske politike po letu 2013.

Mnenje Državnega sveta o strategiji prilagajanja slovenskega kmetijstva in gozdarstva podnebnim spremembam je v nagovoru udeležencem XXIII. tradicionalnega posveta Kmetijske svetovalne službe Slovenije, ki je sredi septembra potekala na Bledu, v slavnostnem nagovoru prenesel tudi predsednik Državnega sveta.

Državni svetniki za odgovorno igralništvo

Za izvajanje preventivnih in kurativnih ukrepov nameniti del koncesijskih dajatev

Slovenija sodi med države z razvito igralniško dejavnostjo, pričča pa smo tudi razmahu internetne ponudbe na tem področju. Ob zahodni meji Republike Slovenije je največja koncentracija ponudbe iger na srečo na ozemlju Evropske unije. Večina obiskovalcev prihaja iz Italije, narašča tudi število domačih igralcev. Poleg denarja, ki se steka v proračun, igre na srečo prinašajo tudi negativne posledice.

Državni svet je na deseti redni seji 8. oktobra obravnaval pobudo svetnika Mateja Arčona za reševanje problematike nekontroliranega igranja na srečo, ki je v tudi v javnosti doživela veliko pozornosti. Državni svetniki so pobudo soglasno podprli in vladi predlagali, naj zagotovi pogoje za izvajanje preventivnih programov in za zdravljenje odvisnosti od iger na srečo. Ministrstvo za finance se je še v stari sestavi odzvalo s pojasnilom, da pobuda zahteva bolj vsebinsko obravnavo in odločitev preloži na novo vlado.

Državni svet je predlagal, da se preuči možnosti in posledično sprejme potrebne ukrepe na področju t.i. odgovornega igralništva, kot ga poznajo Kanada, Nizozemska in Švica. Za izvajanje teh ukrepov naj država nameniti 2 do 3 odstotke koncesijskih dajatev, potrebna sredstva pa se naj zagotovijo tudi za zdravljenje odvisnosti od iger na srečo, še pred tem pa je potrebno preučiti tudi stanje na ravni izvajalcev zdravljenja. Državni svetniki so v razpravi opozorili, da zdravstveni sistem ne financira zdravljenja, odvisniki so prepuščeni iznajdljivosti posameznikov in ustanov, ki jim pod krinko zdravljenja drugih odvisnosti poskušajo pomagati, gre pa za bolezen, ki jo je potrebno zdraviti v okviru sistema zdravstvenega varstva. Posebno pozornost je treba nameniti preventivi pri šolajoči mladini, koncesionarji pa morajo čim prej sprejeti politiko obvladovanja nekontroliranega igranja na srečo, kar naj postane del njihove posebne družbene odgovornosti.

V Državnem svetu o koncesijah v dimnikarstvu

Problematika dimnikarstva je postala pereča po sprejetju Zakona o varstvu okolja leta 2004. Na podlagi tega zakona se je izvajanje meritev, pregledovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov, preneslo z občinskega na državni nivo. Kljub tej spremembi je zakonodajalec ohranil koncesioniran način izvajanja te gospodarske javne službe. Državni svet je na 11. redni seji 19. novembra na to temo sprejel sklepe.

Vsebinske sklepe je rezultat razprave v septembru, ko so v Državnem svetu soočili mnenja predstavniki uporabnikov dimnikarskih storitev, dimnikarji, predsednik sekcije dimnikarjev pri Obrtno podjetniški zbornici Slovenije in Gospodarski zbornici Slovenije, predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Zdravstvene-

60. obletnica Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj

Predsednik Državnega sveta se je 6. junija udeležil slovesnosti ob 60. obletnici Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj. Poudaril je, da je polnočuten svet različno brezzrednot dobrote in pomoči, sočutja in solidarnosti z bližnjim. Prav te vrednote nas povezujejo v skupnost in so temelj prizadevanj za zagotavljanje možnosti enakopravnega vključevanja vsakega posameznika v družbeno življenje.

Predsednik Državnega sveta na obisku v Pomurju

Predsednik Državnega sveta se je 13. junija udeležil srečanja prašičerejcev Pomurja. V pozdravnem nagovoru je poudaril, da je v Sloveniji šele v zadnjem desetletju dozorela zavest o pomenu prehranske samooskrbe: "Le tako je namreč mogoče zagotoviti sledljivost in nadzor nad hrano in le na ta način je mogoče zagotoviti visok nivo prehranske varnosti državljanov, z različnimi ukrepi pa tudi njeno cenovno konkurenčnost in dostopnost". Prehranska samooskrba na področju prašičereje je zaradi kriznega tržnega stanja v celotni Evropi trenutno ena najtežjih v zgodovini Slovenije.

Predsednik mag. Blaž Kavčič položil venec pod Ljubeljem

V spomin na 63. obletnico osvoboditve koncentracijskega taborišča je predsednik Državnega sveta 14. junija položil venec žrtvam, ki so med leti 1943 in 1945 v neznosnih razmerah, ob mučenju in trpljenju, gradile predor Ljubelja.

Podpora slovenskim združnikom

Mag. Blaž Kavčič se je 27. avgusta udeležil slovesnosti ob dnevu združnikov na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni in podprl njihovo delovanje.

Otvoritev proizvodno-poslovnih prostorov Sistemske tehnike

Predsednik Državnega sveta je 12. septembra na otvoritvi proizvodno-poslovnih prostorov Sistemske tehnike v Ravnah na Koroškem spregovoril o pomenu razvoja regionalnega gospodarstva v slovenskem prostoru.

Za sožitje vseh generacij

Predsednik Državnega sveta je nagovoril udeležence 8. festivala za tretje življenjsko obdobje 30. septembra 2008 v Cankarjevem domu. Z različnimi oblikami sodelovanja pri vzgoji otrok in mladine je mogoče krepiti in ohranjati sožitje ter povezanost med generacijami, zviševati kvaliteto odnosov in posledično kvaliteto socialnega življenja, je poudaril predsednik mag. Kavčič v nagovoru. "Zaskrbljuje potiskanje starejših v socialni geto. Medijsko idealiziranje ali celo malikovanje

ga inšpektorata Republike Slovenije, Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Skupnosti občin Slovenije, Tržnega inšpektorata Republike Slovenije in Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor.

Državni svet je v sklepih med drugim poudaril, da do izteka veljavnih koncesijskih pogodb ni primerno spreminjati sedanjega koncesioniranega načina izvajanja dimnikarske službe kot gospodarske javne službe. Čeprav posvet ni dal enoznačnega odgovora na vprašanje, kateri način izvajanja storitev dimnikarske službe je ustrežnejši, je Državni svet v sklepih ugotavljal, da je z vidika zasledovanja javnega interesa in zagotavljanja enake cene storitev uporabnikom na vseh dimnikarskih območjih koncesioniran način vendarle primernejši. Ne glede na odločitve o načinu izvajanja dimnikarske službe je treba pripraviti zakon, ki bo upošteval evropske usmeritve in opredelil dimnikarsko javno službo, njene pristojnosti in obveznosti, strokovni in inšpekcijski nadzor ter določil metode, metodologije in kriterije za vse pristojnosti dimnikarske službe. Državni svet je poudaril pomen osveščanja občanov o potrebnosti dimnikarske službe in negativnih posledicah delovanja kurilnih naprav, ki ne ustrezajo predpisanim standardom.

Problematika voženj v naravnem okolju

Državni svet je na 10. redni seji 8. oktobra podprl pobudo državnega svetnika Marjana Klemenca in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj o spremembi Uredbe o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju ter ostale zakonodaje v zvezi s kršitvami vožnje v naravnem okolju izven površin, ki so v osnovi namenjene motornemu in drugemu prometu. Glede na to, da danes nikjer več ni dovoljena vožnja v naravnem okolju, bi bilo potrebno določiti območja, kjer bi bilo to pod določenimi pogoji vendarle dovoljeno. Ker imajo nadzorniki nad izvajanjem uredbe težave pri identificiranju kršiteljev, so državni svetniki podprli predlog, da se razširi tudi nabor motornih vozil, ki jih je treba registrirati. Prav tako bi bilo treba določiti pravila vožnje na za to dovoljenih območjih, svetniki pa so se zavzeli za možnost odvzema motornih vozil v izjemnih primerih.

Za spremembo pogojev za pridelavo avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin

Državni svet je na 10. redni seji 8. oktobra podprl pobudo državnega svetnika Rudolfa Cipota glede spremembe določenih pogojev za izvajanje ukrepa/podukrepa SOR ter predlagal Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da s posebnim zakonom oz. s spremembo Zakona o programu razvoja podeželja ali na drug ustrezen način spremeni določene pogoje za izvajanje ukrepa/podukrepa pridelave avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin v okviru slovenskega kmetijsko-okoljskega programa in kmetijsko-okoljskih plačil. Po mnenju pobudnika je v zaradi trenutnih zahtev težko, če že ne nemogoče izvajati zahtevane pogoje glede izpolnjevanja sestave kolobarja.

Državni svet za ustanovitev sklada za odkup in obdelavo rokopisov oz. arhivov slovenskih ustvarjalcev

Izkušnje kažejo, da pristojne ustanove pogosto nimajo dovolj sredstev, da bi lahko sistematično skrbele za odkupe arhivov pomembnih slovenskih ustvarjalcev. To še posebej velja za rokopise, pisma, razna gradiva in pripravljane študije ter inačice pomembnih del, ki so nastajale v procesih oblikovanja teh del.

Državni svet je zato na 10. redni seji 8. oktobra podprl pobudo Antona Peršaka, da bi po vzoru Avstrije in nekaterih drugih držav ustanovili poseben sklad, katerega namen bi bila sistematična skrb za odkupe in obdelavo rokopisov oz. arhivov slovenskih ustvarjalcev.

Tak sklad bi po eni strani pomenil neke vrste finančno podporo avtorjem, ki bi z odkupom teh gradiv lahko pridobili pomemben vir sredstev za dostojno življenje, po drugi strani pa bi pomenil še eno možnost več za načrtno zbiranje pisne kulturne dediščine oz. ohranjanje kulturnega in zgodovinskega spomina. Z dostopnostjo širši strokovni javnosti bi tovrstni sodobni literarni arhiv lahko postal predmet literarnozgodovinskih in teoretičnih raziskav o avtorju. Sredstva iz tega naslova bi morala biti namenjena tako gradivom že umrlih avtorjev, katerih rokopisne in referenčne zapuščine hranijo dediči, kakor tudi rokopisom še živečih avtorjev.

Zaščita avtorskih pravic ustvarjalcev na področju leposlovja in humanistike

Državni svet je na 12. seji 10. decembra sprejel sklep, ki naj bi pripomogel k rešitvam na področju vzpostavitve transparentnega in učinkovitega sistema financiranja izdajanja knjig s strani države ter vzpostavitvi učinkovitejšega nadzora nad namensko porabo subvencij za njihovo izdajo, zagotovitev enakopravne obravnave vseh ustvarjalcev v procesu nastanka in izdaje knjige in k oblikovanju smernic za učinkovitejše delovanje slovenskega knjižnega trga v prihodnosti.

Sklepi so nastali na podlagi razprave na posvetu o zaščiti avtorskih pravic pisateljev, prevajalcev, lektorjev in drugih ustvarjalcev na področju leposlovja in humanistike, ki je potekal v Državnem svetu 11. septembra.

Slovenska književna umetnost je eden od stebrov ohranjanja in negovanja slovenske kulture. Vanjo so s svojim delom in ustvarjalnostjo vpeti različni ustvarjalci, ki se pogosto soočajo z občutkom neenakopravne obravnave in s finančnimi ovirami. Slovenija bi kot država, ki spoštuje svojo kulturno dediščino, morala zagotoviti enakopravno obravnavo vseh akterjev na slovenskem knjižnem trgu ter ustrezno poskrbeti za zaščito njihovih avtorskih pravic.

Psihosocialno zdravje in delo

Duševno zdravje je potrebno obravnavati celovito

Psihosocialne bolezni zaposlenih stanejo državo do štiri odstotke družbenega bruto produkta. Slovenija je lani zaradi tega izgubila kar 1,25 milijarde evrov. Državni svet je 9. oktobra pripravil posvet z naslovom Skrb za zdravje na delovnem mestu - psihosocialno zdravje in delo. Udeleženci so razpravljali predvsem o ekonomskih učinkih stresa, mobinga in izgorevanja ter posledično bolniških odsotnosti.

Udeleženci so se strinjali, da kljub dobri zakonodaji praksa ne kaže spodbudne slike, in da bi bilo bistveno več potrebno narediti na področju preventive ter ozaveščanja javnosti. Državni svetnik Borut Meh je izpostavil predvsem pomen zavedanja dolgoročnega in kratkoročnega vlaganja v ohranjanje zdravja. Pri zagotavljanju psihosocialnega zdravja na delovnem mestu pa je potrebno tudi sodelovanje države, saj po njegovem mnenju vsega bremena ne gre preveliti na delodajalce. Odsotnost z dela je označil kot večplasten pojav in se zavzel za ukrepe večanja zadovoljstva zaposlenih, s čimer bi se povečala tudi motiviranost za delo. Pri tem je poudaril pomen usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, stimulativena nagrajevanja in tudi udeležbe pri dobičku ter rekreacije in druženja v okviru podjetja kot oblike preventive, ki naj bi bila davčno stimulirana.

Državni svetnik in vodja interesne skupine delojemalcev mag. Dušan Semolič je predstavil vlogo sindikatov pri skrbi za zdravje delavcev. Udeležence je opozoril na evropska okvirna sporazuma o mobingu in stresu, ki sta nastala s pomočjo evropskih socialnih partnerjev. Slednji je star že štiri leta, a še vedno ni implementiran v slovenski pravni red, čeprav je bila na ekonomsko-socialnem svetu že dana pobuda za to. Mobing bi po njegovem mnenju moral najti svoje mesto tudi v noveliranem Zakonu o delovnih razmerjih in z novim Kazenskim zakonikom postati kaznivo dejanje, bolj pa bi bilo potrebno v ta namen izkoristiti tudi kolektivne pogodbe.

Otrok v vrtincu odločitev institucij

Opredeljeni ukrepi za pospešitev postopkov v primeru razvez

Otroci so naše največje bogastvo, na to modrost pa mnogi pozabijo v okoliščinah razveze, ko lahko postane otrok sredstvo za obračunavanje med starši. Državni svet je 13. maja v sodelovanju z društvom Beli obroč Slovenije in Unicefom organiziral posvet z naslovom Otrok v vrtincu odločitev institucij.

Glavna ugotovitev posveta je bila, naj se starša skušata prvenstveno sporazumno dogovoriti o skrbi za otroka. Le če tega resnično ne moreta storiti sama, naj se obrneta na ustrezne institucije. Te pa morajo odločati hitro, strokovno in predvsem v otrokovo korist. Po oceni državnega svetnika dr. Zoltana Jana, ki je posvet tudi vodil, je v Sloveniji letno okoli 2500 ločitev. Pri tem se v približno dveh tretjinah primerov zakonci razidejo mirno, v eni tretjini primerov pa pride do sporov. Za učinkovito zavarovanje pravic otrok ob razvezah staršev je potrebno predvsem usklajeno delovanje vseh institucij in organizacij, potreben bi bil organ, ki bi na ravni države koordiniral delo vseh, ki se ukvarjajo s to problematiko, povezati pa bi se morale tudi civilne organizacije.

Na podlagi strokovnih mnenj s posveta je Državni svet na 12. seji 10. decembra sprejel sklepe, v katerih je opredelil ukrepe za pospešitev postopkov reševanja zadev na področju razvez oziroma razhodov staršev. Otrokom, ki se znajdejo v teh okoliščinah, naj bi zagotovili prijazne sobe, staršem ponudili možnost mediacije, dodatnega izobraževanja in strokovne psihoterapevtske pomoči pred, med in po razvezi; prav tako bi bilo treba poskrbeti za ustrezno strokovno usposobljenost in neodvisnost zagovornikov in pooblaščenec, minimizirati število izvršb ter zagotoviti, da bo šola otrokom po razvezi predstavljala drugi dom. Potrebno je kontinuirano usposabljanje strokovnjakov s tega področja, vložiti pa je treba tudi več navora v ozaveščanje celotne družbe o problematiki ter retrospektivno slediti zastavljenim ciljem in kontrolirati spremembe v pozitivno ali negativno smer.

mladosti vliva strah pred staranjem in starostjo. Zato je zelo pomembno mladim pokazati, da je lahko tudi starost lepa in polna novih priložnosti, ter da tesnejša medgeneracijska povezanost lahko prispeva k višji kvaliteti življenja posameznika, družine in družbe," je še menil predsednik Državnega sveta.

Raznolikost je bogastvo družbe

"Država je tista, ki more in mora zagotoviti pravno-formalne pogoje za enako dostopnost in obravnavo vseh, lahko sprejme tudi ukrepe v smeri pozitivne diskriminacije in uvede strogo sodno prakso, s čimer onemogoči sistemsko diskriminacijo", je v nagovoru zaključka konference projekta Raznolikost je bogastvo družbe v Cankarjevem domu 2. oktobra poudaril predsednik Državnega sveta. Čeprav je diskriminacija na podlagi verskega prepričanja, invalidnosti, starosti, spola, rase in etnične pripadnosti nezakonita, je sprejemanje in spoštovanje različnosti v resničnem življenju velikokrat na preizkušnji. Obenem je opozoril, da se le vsak tretji Evropejec zaveda, da ga pred diskriminacijo ščiti zakon.

Turizem - razvojna priložnost Slovenije

Predsednik Državnega sveta se je kot slavnostni govornik udeležil slovesnosti ob 100-letnici organiziranja delovanja turističnega gospodarstva na Slovenskem 7. oktobra 2008 v Moravskih Toplicah, kjer je poudaril, da je turizem še vedno ne dovolj izkoriščena razvojna priložnost slovenskega gospodarstva.

Zborovanje slovenskih zgodovinarjev

Predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič se je v imenu pokrovitelja udeležil 34. zborovanja Zveze zgodovinskih društev Slovenije, ki je 16. in 17. oktobra potekalo v Rogaški Slatini.

Predsednik mag. Blaž Kavčič v spomin na Prvo belokranjsko četo

Predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič je kot slavnostni govornik 31. oktobra na stopil na prireditvi v spomin Prvi belokranjski četi ob spomeniku v Gornjih Lazah pri Semiču.

Vlaganje v znanje prinaša najvišje obresti

Predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič je 12. novembra nagovoril udeležence 10. letne konference Gorenjske z naslovom "Vsi ljudje po naravi teže za znanjem" v Kranju in izpostavil pomen znanja za razvoj in konkurenčnost podjetij, razvoj kadrov, vlaganje v njihovo motiviranost in razvoj poslovnih sistemov v "misleča podjetja".

Konferenca predsednikov odborov za zunanjo politiko

Predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Vincenc Otoničar se je od 21. do 22. julija udeležil konference predsednikov odborov za zunanjo politiko v Parizu. Glavne teme so bili zunanji odnosi in perspektiva zunanje politike Evropske unije, vloga Evropske unije v mednarodnih zadevah, prednostne naloge francoskega predsedovanja, prihodnost Evropske unije, mirovni proces na Bližnjem vzhodu ter svetovna kriza na področju prehrane.

Skupno parlamentarno srečanje o migracijah in integraciji

Državni svetnik Darko Fras se je 11. septembra v Bruslju udeležil skupnega parlamentarnega srečanja z naslovom "Migracija in integracija", kjer je sopredsedoval delovni skupini z naslovom "Katera evropska politika na področju ilegalne imigracije?". Predstavil je prizadevanja Slovenije na področju imigracij ter azila.

Srečanje predsednikov parlamentov Srednje Evrope

Mag. Blaž Kavčič se je 27. septembra na povabilo predsednika českega Senata udeležil srečanja predsednikov parlamentov srednje Evrope. Razpravljali so o novih oblikah sodelovanja nacionalnih parlamentov v Evropski uniji. Menili so, da bo v prihodnje njihova vloga v zakonodajnem postopku Evropske unije okrepljena, saj bodo lahko odločali o tem, ali je določeno vprašanje potrebno reševati na ravni EU ali ne. Strinjali so se, da je potrebno poiskati boljše načine učinkovitega medsebojnega sodelovanja nacionalnih parlamentov, da bodo lahko le-ti v večji meri vplivali na zakonodajne odločitve EU. Državni svet se namerava aktivno vključiti v postopke, ki bodo prispevali k večji demokratičnosti in preglednosti odločanja v Evropski uniji.

Ženske in zdravje

Ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami

Predsednik parlamentarne skupščine Sveta Evrope Lluís Maria de Puig, se je ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami zavzel za pripravo konvencije, ki bi obravnavala najhujše in najbolj razširjene oblike nasilja. Svet Evrope je države članice pozval, naj izboljšajo programe pomoči žrtvam. Ob tej priložnosti je v Državnem svetu potekal posvet z naslovom Ženske in zdravje.

Ženske bolj zdrave, a slabše plačane in v večji meri žrtve nasilja.

Prepoznavanje pomembnosti varovanja zdravja žensk pridobiva na veljavi. Ne gre le za pomembno področje reproduktivnega zdravja, od katerega je posredno ali neposredno odvisna rodnost neke populacije, pač pa za zavedanje, da je od zdravja žensk odvisna tudi kakovost opravljanja vseh ostalih družbenih vlog sodobne ženske. Znano je, da ženske dosegajo višjo starost od moških, pogosteje poiščejo pomoč in bolj skrbijo za svoje zdravje, a so pogosteje izpostavljene nasilju doma in na delovnem mestu, za svoje delo pa so manj plačane.

Politike varovanje zdravja žensk

Kot je poudaril Peter Požun, je politika varovanja zdravja žensk zelo kompleksna in tesno povezana s socialno politiko ter z odpravljanjem diskriminacije med spoloma, pa tudi s politiko varstva potrošnikov. Paradigma Evropske unije je namreč "Zdravje v vse politike". Številni strateški dokumenti zato upoštevajo specifično ženske populacije in vzpodbujajo ločeno obravnavo po spolu, kar posledično omogoča bolj natančne usmeritve na posamezna problemska področja, tipična za posamezen spol. Preventiva in ohranjanje zdravega življenjskega sloga sta v vseh življenjskih obdobjih najpomembnejša člena v verigi zdravega življenja posameznika. Evropski parlament med drugim poudarja, da bosta neenakost med spoloma in splošna delovna obremenitev žensk še naraščala, če ob spodbujanju zaposlovanja žensk ne bo upoštevana neenakost pri opravljanju domačih opravil. V povprečju je zdravje žensk v državah Evropske unije dobro, čeprav variira po regijah. Pri oblikovanju politik na področju zdravstva bi morali upoštevati dejstvo, da globalizacija zahteva bolj sodobne pristope in rešitve. Zdravstveni sistem in oblikovalci politik se bodo morali v prihodnosti intenzivneje osredotočiti na preprečevanje nastanka bolezni in ne samo na njihovo obvladovanje.

Segregacija v zaposlovanju vpliva na zdravje žensk

Podpredsednica Državnega sveta Lidija Jerkič je menila, da je dejavnik tveganja na delu tudi t.i. "segregacija" v zaposlovanju. Določeni poklici postajajo "ženski". Moški in ženske so zato izpostavljeni različnim vrstam zahtev in naporov, čeprav delajo v isti dejavnosti ali nastopajo na istem trgu. "Priča smo strogemu ločevanju med zaposlovanjem moških ali žensk v različnih dejavnostih, med zaposlitvami v isti dejavnosti in celo na istem delovnem mestu", je poudarila Jerkičeva. Takšno ločevanje pripomore k večjim izpostavljenostim in okvaram delavcev glede na spol ne glede na to, da so ukrepi za zdravje za oba spola enaki. V splošnem moški utrpijo več nesreč in poškodb pri delu, pri ženskah pa se pojavlja več zdravstvenih problemov, na primer okvar zgornjega dela gibalnega sistema in stres. Državna svetnica je še poudarila, da zakonodaja predstavlja le eno plat resnice, dejanska praksa pa je lahko nekaj povsem drugega, saj je zakonske določbe mogoče tudi obiti, kar pa je le redko potrjeno tudi s statističnimi podatki in raziskavami.

Institucionalno varstvo starejših

Nujne sistemske spremembe

Institucionalno varstvo in oskrba starejših sta pogosto v središču pozornosti državnih svetnikov. V Državnem svetu je bil oktobra organiziran posvet na to temo, svetniki pa so zastavili vladi in pristojnim institucijam kar nekaj vprašanj.

Tako je Državni svet na 12. seji 10. decembra podprl vprašanje državnega svetnika Vincenca Otoničarja v zvezi s strategijo pristojnega ministrstva na področju institucionalnega varstva ostarelih in onemoglih ter pomoči tistim, ki se odločijo za investicijo v gradnje domov za ostarele in pridobitev koncesije na tem področju. Na isti seji so svetniki podprli tudi vprašanja Petra Požuna, kdaj bo vlada dala v javno razpravo

predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo in koliko časa bo imela zainteresirana javnost na voljo za obravnavo in dajanje pripomb nanj ter tudi vprašanje, kdaj bo obravnavala predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo in ga vložila v zakonodajni postopek.

Na temo institucionalnega varstva in oskrbe je bil 23. oktobra v sodelovanju s Skupnostjo socialnih zavodov Slovenije organiziran odmeven posvet z naslovom Sistemske spremembe na področju institucionalnega varstva starejših v Sloveniji.

Državni svetnik Boris Šuštaršič je v referatu na temo bivalnih razmer starejših invalidov poudaril, da je staranje invalidov, zlasti tistih, ki so odvisni od značilnih oblik podpore zaradi narave svoje okvare ali bolezni, nov izziv za evropske države zlasti na stanovanjsko bivalnem področju. To velja tudi za Slovenijo, kjer je večina stanovanj po površini premajhnih ali pa se nahajajo v hišah, kjer ni omogočeno gibanje z dvigali, neprimerne pa so tudi sanitarije. Upoštevanje gradbenih normativov za odpravljanje gibalnih ovir je ob gradnji veliko cenejše v primerjavi s kasnejšimi adaptacijami, ki pogosto niti niso izvedljive. Specializiranih institucij za bivanje starejših invalidov je bistveno premalo. Državni svetnik Šuštaršič se je zavzel za tako obliko socialne oziroma invalidske politike, ki bi ustvarjala bivalne pogoje, v katerih bi več invalidov in starejših lahko ostalo čim dlje v običajnem bivalnem okolju v vseh možnih socialnih oblikah.

Za preprečevanje nasilja in zlorab nad starejšimi osebami

O pojavih nasilja, zlorab in diskriminacije je treba v javnosti več govoriti

V Sloveniji je marca letos začel veljati Zakon o preprečevanju nasilja v družini, ki prvič jasno opredeljuje različne vrste nasilja v družini. Na posebno mesto postavlja problematiko nasilja nad starejšimi, ki so poleg otrok, invalidov in oseb s posebnimi potrebami, najbolj ranljivi.

V Državnem svetu je bil sredi junija na temo nasilja nad starejšimi v sodelovanju z Zvezo društev upokoencev organiziran posvet, na 12. seji 10. decembra pa so bili na to temo sprejeti tudi sklepi. Državni svetniki so med drugim poudarili, da je treba pojavu fizičnega in psihičnega nasilja, zlorab in diskriminacije, v javnosti nameniti bistveno več pozornosti, o njem razpravljati na vseh ravneh družbenega

življenja ter o posledicah osveščati vse generacije. Za preprečevanje je pomembno nasilje prepoznati in identificirati njegove žrtve. Ker se vloga družine v sodobni družbi spreminja, je posebnega pomena vzgoja za medgeneracijsko sožitje.

Svetniki so se zavzeli za pripravo posebnega priročnika o možnostih uveljavljanja človekovih pravic in odgovornosti občanov ter priročnika o pravicah starejših, na nacionalni ravni pa za sprejem programa boja proti nasilju. Z namenom celovitega vpogleda v problematiko nasilja nad starejšimi svetniki predlagajo tudi ustanovitev posebne neodvisne institucije, ki bi opravljala nadzor na področju varstva starejših.

Za učinkovito izvajanje zakona naj Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pripravi in sprejme podzakonske akte in navodila za vse izvajalce določb zakona. Ključnega pomena je medsebojno sodelovanje vseh, ki se s starejšimi ukvarjajo, pri čemer je treba poleg pretoka informacij poskrbeti tudi za permanentno izobraževanje, medtem ko bi morali tisti, ki se s starejšimi ljudmi neposredno ukvarjajo, izpolnjevati določene psihosocialne kriterije. Šele sprejetje Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo bo podlaga za uresničevanje pravic oseb, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju dnevnih opravil, ohranjanju preostalih psihofizičnih sposobnosti, zmanjšanju potrebe po pomoči na najmanjšo možno raven v okviru možnosti ali povrnitvi sposobnosti za življenje brez pomoči druge osebe, zakon pa bo uredil tudi zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. Državni svetniki so se strinjali, da starejši in invalidi potrebujejo spremljevalca in zagovornika na lokalnem nivoju. Starejši potrebujejo zaščito in varnost, zato je potrebno načrtovati prostore v varnih hišah in v domovih starejših občanov, ki so lokacijsko bližje.

Svetniki na področju zdravstvenega varstva starejših pričakujejo, da se bo to razvijalo v skladu s Strategijo varstva starejših do leta 2010, vendar pa je treba ob tem opredeliti nove potrebe starejših po zdravstvenem varstvu, omogočiti dostop do zdravstvenih storitev, povečati obseg zdravstvene nege na domu, razširiti patronažno službo, omogočiti pravočasno ukrepanje pri možganski in srčni kapi, zagotoviti pravočasno terapijo ipd. Državni svet pričakuje tudi večjo nadzorstveno aktivnost institucij, kot je npr. Računsko sodišče.

Svetniki so sprejeli tudi sklep o organizaciji posveta o vzrokih za nasilje in diskriminacijo in menili, da bo na njem treba spregovoriti tudi o pozitivnih vidikih staranja in aktivnega delovanja starejših.

Izzivi in možnosti, ki jih prinaša načelo subsidiarnosti

Predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Vincenc Otoničar se je 24. oktobra udeležil konference o subsidiarnosti v Parizu, ki sta jo organizirala Odbor regij in Senat Republike Francije. Po Berlinu in Londonu je bila to že tretja konferenca na temo subsidiarnosti, pri čemer je bila tokrat v ospredju obravnavana načela subsidiarnosti z vidika boljšega upravljanja na vseh nivojih v postopku odločanja.

XL. zasedanje konference odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve

V Parizu je 3. in 4. novembra potekalo 40. zasedanje Konference odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC). Konference so se udeležili predsednik Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve Vincenc Otoničar, predsednica Odbora Državnega zbora za evropske zadeve Darja Lavtižar Bebler ter podpredsednik in člani Odbora Državnega zbora za evropske zadeve Bogdan Barovič, Jakob Presečnik in Joško Godec. Na konferenci je Slovenija nastopila v vlogi prejšnje predsedujoče države kot članica trojke, ki predsedujoči državi pomaga pri pripravah zasedanja.

Na izrednem srečanju v St. Peterburgu o vlogi zgornjih domov parlamentov

Predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič se je 14. novembra v St. Peterburgu udeležil izrednega srečanja Združenja evropskih senatov, ki je potekalo ob 15-letnici Sveta federacije federalne skupščine Ruske federacije. Na srečanju so razpravljali o vlogi zgornjih domov parlamentov pri razvoju kulturnega in med civilizacijskega dialoga in o značilnostih zakonodaje, ki zagotavljajo oblikovanje skupnih evropskih pravnih in človekoljubnih standardov. Predsednik mag. Blaž Kavčič se je ob tej priložnosti srečal še s predsednikom Senata Italijanske republike Renatom Schifanijem.

Srečanje generalnih sekretarjev parlamentov držav članic EU in evropskega parlamenta

Sekretar Marjan Maučec se je v Parizu udeležil srečanja generalnih sekretarjev parlamentov držav članic EU in evropskega parlamenta, kjer so razpravljali o programu naslednje konference predsednikov parlamentov EU, ki bo februarja v Parizu.

Sodelovanje s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Srečanje s predstavniki slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem

Delegacija Državnega sveta je konec novembra obiskala predstavnike slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem in se seznanila s problematiko manjšinske predšolske vzgoje in šolstva. Predstavniki manjšine so opozorili na neustrezno financiranje zasebnih dvojezičnih vrtcev in glasbene šole ter poudarili, da je nadaljnji položaj narodne skupnosti v veliki meri odvisen prav od razvoja na področju šolstva in gospodarstva. Na rast vpisa k dvojezičnemu pouku vpliva gospodarsko sodelovanje v regiji. Še vedno nerešeno pa ostaja vprašanje dvojezičnih krajevnih napisov, ki je vitalnega pomena za slovensko narodno skupnost.

Državni svet v bran manjšine v Italiji

Predstavnika slovenskih krovnih organizacij v Italiji Rudi Pavšič in Drago Štoka sta se 3. decembra sestala s predsednikom Državnega sveta in ga seznanila s težavami slovenske manjšine v Italiji. Skupne seje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve in Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport sta se udeležila tudi predstavnik sindikata slovenske šole ter predstavnica univerze v Trstu. Gostje so predstavili položaj slovenske manjšine v Italiji, ki je zaradi gospodarske krize in ukrepov italijanske vlade v nezavidljivem položaju in bo v naslednjih treh letih prikrajšana za kar 5 milijonov evrov. Člani komisij so izrazili zaskrbljenost, ker Italija z napovedanim zmanjšanjem finančnih sredstev ne upošteva mednarodnih sporazumov, pogodb in zakonodaje, ki ureja položaj slovenske manjšine. Zavzeli so stališče, da bi bilo primerno, da predsednik Državnega zbora in predsednik Državnega sveta glede tega vprašanja naslovita italijanskemu parlamentu skupno pismo. To bi bilo tudi v skladu z vsebino pogovora, ki ga je imel predsednik Državnega sveta s predsednikom Senata Republike Italije 14. novembra 2008 v Sankt Peterburgu.

Več o Državnem svetu Republike Slovenije na spletni strani www.ds-rs.si

Izdajatelj: Državni svet Republike Slovenije

Uredila: Mag. Marjeta Tratnik Volasko
Telefon: 01 478 98 17, faks: 01 478 98 51,
www.ds-rs.si

Foto: Arhiv Državnega sveta
Oblikovanje in tisk: Špes, grafični studio,
Novo mesto
Naklada: 1.000 izvodov

PREGLED DOGODKOV

05.06.2008

5. izredna seja Državnega sveta

06.06.2008

Predsednik Državnega sveta na predstavitvi rezultatov študije o varčevanju s surovinami in možnostmi upravljanja z odpadki

09.06.2008

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik ob 60 - obletnici Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj

11.06.2008

8. redna seja Državnega sveta

12.06.2008

Posvet "O ekološkem kmetovanju, zdravi hrani in obnovljivi energiji"

14.06.2008

Predsednik Državnega sveta položil venec pod Ljubeljem

16.06.2008

Posvet "O razvojnih priložnostih Krasa"

17.06.2008

Posvet "Kaj bomo skupaj naredili za preprečevanje nasilja in zlorab nad starejšimi osebami"

24.06.2008

6. izredna seja Državnega sveta

01.07.2008

Posvet "Kako gospodarno upravljati z lastniškimi deleži države v podjetjih?"

03.07.2008

9. redna seja Državnega sveta

03.07.2008

Vseslovensko srečanje v parlamentu

17.07.2008

Predavanje na temo "Jedrsko energija, razvoj družbe, naše zdravje"

21.07.2008

Predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve na konferenci v Parizu

27.08.2008

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni

09.09.2008

Srečanje predsednika Državnega sveta s kranjskim in škofojeloškim županom o prometnih povezavah med mestoma

10.09.2008

Posvet "Problematika na področju izvajanja storitev dimnikarske službe"

11.09.2008

Posvet "Zaščita avtorskih pravic ustvarjalcev na področju leposlovja in humanistike"

Parlamentarno srečanje z naslovom "Migracija in integracija" v Bruslju

12.09.2008

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik na otvoritvi proizvodno- poslovnih prostorov Sistemske tehnike

27.09.2008

Predsednik Državnega sveta na srečanju predsednikov parlamentov Srednje Evrope

30.09.2008

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik na 8. festivalu za tretje življenjsko obdobje

02.10.2008

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik na konferenci "Raznolikost je bogastvo družbe"

08.10.2008

10. redna seja Državnega sveta

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik na slovesnosti ob 100-letnici organiziranega turističnega gospodarstva v Moravskih Toplicah

10.10.2008

Posvet "Psihosocialno zdravje in delo"

16.10.2008

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik na 34. zborovanju slovenskih zgodovinarjev

23.10.2008

Posvet "Sistemske spremembe na področju institucionalnega varstva starejših v Sloveniji"

24.10.2008

Predsednik Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve v Parizu o izzivih in možnostih, ki jih prinaša subsidiarnost

31.10.2008

Predsednik Državnega sveta slavnostni govornik v spomin na Prvo belokranjsko četo v Semiču

01.11.2008

Predsednik Državnega sveta položil venec k spomeniku na Urhu pri Ljubljani

03.11.2008

XL. zasedanje Cosaca

06.11.2008

Predsednik Državnega sveta slovesno odprl prenovljeni stolp Loškega gradu

12.11.2008

Predsednik Državnega sveta na 10. letni konferenci kakovosti Gorenjske na Bledu

12.11.2008

Posvet "Finančna kriza - pot v recesijo ali izziv za novo gospodarsko ureditev"

16.11.2008

Predsednik Državnega sveta na srečanju Združenja evropskih St. Peterburgu

19.11.2008

11. redna seja Državnega sveta

20.11.2008

Posvet "Izvori slovenske ustave - 20 let po "pisateljski ustavi"

22.11.2008

Predsednik mag. Blaž Kavčič slavnostni govornik ob 7. obletnici delovanja Doma starejših Na Fari na Prevaljah

24.11.2008

Predsednik Državnega sveta nagovoril udeležence XXIII. tradicionalnega posveta Kmetijske svetovalne službe Slovenije

25.11.2008

Posvet "Ženske in zdravje"

27.11.2008

Obisk predsednika Državnega sveta pri predstavnikih slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem

28.11.2008

Srečanje vodstva Državnega sveta z vodstvom poslanske skupine SDS

02.12.2008

Srečanje vodstva Državnega sveta z vodstvom poslanske skupine LDS

04.12.2008

Slovesnost ob podelitvi priznanj prostovoljcem za leto 2008

08.12.2008

Predsednik Državnega sveta na prireditvi Občina po meri invalidov

09.12.2008

Srečanje vodstva Državnega sveta z vodstvom poslanske skupine SD

10.12.2008

12. redna seja Državnega sveta

17.12.2008

Srečanje predsednikov Državnega sveta in Državnega zbora